

Verantwoordingsinformatie, behorend bij het
kwalificatiedossier mbo:

Pedagogisch Werk

Kwalificaties

- » **Pedagogisch medewerker kinderopvang**
- » **Gespecialiseerd pedagogisch medewerker**
- » **Onderwijsassistent**

Versie

Gewijzigd 2019

Geldig vanaf

01-08-2019

Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport
Gevalideerd door: Sectorkamer zorg, welzijn en sport
Op: 26-11-2018

Inhoudsopgave

Het kwalificatiedossier kan een verwijzing bevatten naar de volgende (verantwoordings-)informatie. Dit is geen onderdeel van de kwalificatie-eisen.

<u>Verantwoordingsinformatie</u>	4
<u>1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)</u>	4
<u>2. Examenprofielen</u>	4
<u>3. Arbeidsmarktinformatie</u>	4
<u>4. Trends en ontwikkelingen</u>	4
<u>5. Beroepsvereisten</u>	6
<u>6. Bijzondere vereisten</u>	6
<u>7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen</u>	6
<u>8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs</u>	7
<u>9. Onderhoudsagenda</u>	7
<u>10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie</u>	8
<u>11. Betrokkenen</u>	8
<u>12. Verblijfsduur 4 jarig</u>	8
<u>13. Aanvullende informatie</u>	8
<u>14. Certificaten</u>	8

Verantwoordingsinformatie

1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)

Het kwalificatiedossier Pedagogisch Werk is gebaseerd op de volgende beroepscompetentieprofielen:

- [Beroepscompetentieprofiel Groepsleidster Buitenschoolse Opvang \(NIZW\)](#)
- [Beroepscompetentieprofiel Groepsleidster Kinderopvang \(NIZW\)](#)
- [Beroepscompetentieprofiel Leidster Peuterspeelzaalwerk \(NIZW\)](#)
- [Beroepscompetentieprofiel Pedagogisch Werker \(NIZW\)](#)
- [Beroepscompetentieprofiel onderwijsondersteuner](#)

2. Examenprofielen

<http://kwalificaties.s-bb.nl/Handlers/CohortOutputLibrary.ashx?linkcode=17>

3. Arbeidsmarktinformatie

SBB publiceert regelmatig actuele gegevens over kans op werk en kans op stage/leerbaan van alle kwalificaties. Zie daarvoor <https://www.s-bb.nl/kans>

Pedagogisch medewerker

Per 2018 is voor de kwalificatie Pedagogisch medewerker kinderopvang is het aanbod van stageplaatsen door bedrijven enigszins groter dan de vraag naar stageplaatsen door bol-studenten. Er zijn meer dan voldoende stageplaatsen beschikbaar.

Kans op leerbaan

De kwalificatie Pedagogisch medewerker kinderopvang wordt vooral door BOL studenten gevolgd. Vandaar dat voor deze kwalificatie alleen de kans op stage is bepaald en niet de kans op leerbaan.

Kans op werk

In het algemeen geldt voor gediplomeerden van de kwalificatie Pedagogisch medewerker kinderopvang dat de vraag naar gediplomeerden kleiner zal zijn dan het aanbod. In sommige regio's zal de vraag naar gediplomeerden veel kleiner zijn en in andere zullen vraag en aanbod in evenwicht zijn. Recente ontwikkelingen op de arbeidsmarkt zorgen ervoor dat er momenteel krapte gevoeld wordt. De vraag is hoe dit zich gaat vertalen in de kansen voor toekomstig studenten.

Gespecialiseerd pedagogisch medewerker

Per 2018 is voor de kwalificatie Gespecialiseerd pedagogisch medewerker de vraag naar stageplaatsen door bol-studenten en het aanbod van stageplaatsen door bedrijven in evenwicht.

Kans op leerbaan

Dit is een kwalificatie die (vooral) door bol-studenten wordt gevolgd. Vandaar dat voor deze opleiding alleen de kans op stage is bepaald en niet de kans op leerbaan.

Kans op werk

In het algemeen geldt voor gediplomeerden van de kwalificatie Gespecialiseerd pedagogisch medewerker dat de vraag naar gediplomeerden veel kleiner zal zijn dan het aanbod. In sommige regio's zal de vraag kleiner zijn dan het aanbod. Recente ontwikkelingen op de arbeidsmarkt zorgen ervoor dat er momenteel krapte gevoeld wordt. De vraag is hoe dit zich gaat vertalen in de kansen voor toekomstig studenten.

Onderwijsassistent

Per 2018 is voor de kwalificatie Onderwijsassistent de vraag naar stageplaatsen door bol-studenten en het aanbod van stageplaatsen door bedrijven in evenwicht. Dit is een kwalificatie die (vooral) door bol-studenten wordt gevolgd. Vandaar dat voor deze opleiding alleen de kans op stage is bepaald en niet de kans op leerbaan.

Kans op werk

In het algemeen geldt voor gediplomeerden van de kwalificatie Onderwijsassistent dat de vraag naar gediplomeerden veel kleiner zal zijn dan het aanbod.

4. Trends en ontwikkelingen

Wetgeving en regelgeving

Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Op 1 juli 2013 treedt de wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking voor de sectoren gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en justitie. De meldcode behelst een stappenplan dat

duidelijkheid geeft over hoe te handelen bij vermoedens van geweld. Het betreft alle vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties, naast huiselijk geweld en kindermishandeling, ook seksueel geweld, ouderenmishandeling, eengerelateerd geweld en vrouwelijk genitale verminking. Het gaat om een wettelijke verplichting tot het hebben van een meldcode en een plicht tot zorgvuldig handelen, niet om een meldplicht. www.meldcode.nl

In de kwalificatiedossiers is de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling ondergebracht bij vakkennis en vaardigheden. In de uitwerking kan de onderwijsinstelling, indien aanwezig, gebruik maken van specifieke richtlijnen van branches.

In de kwalificatiedossiers op niveau 2 staat bij kennis: heeft basiskennis van wet- en regelgeving waaronder: Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling,

In de kwalificatiedossiers op niveau 3 staat bij kennis: heeft kennis van wet- en regelgeving waaronder: Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling,

In de kwalificatiedossiers op niveau 4 staat bij kennis: heeft specialistische kennis van wet- en regelgeving waaronder: Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling,

In alle kwalificatiedossiers op niveau 2 bij vaardigheden: kan signalen herkennen van sociale problematiek waaronder huiselijk geweld, seksueel misbruik en kindermishandeling en deze signalen melden aan de leidinggevende volgens wet- en regelgeving en het beleid/protocol van de organisatie.

In alle kwalificatiedossiers op niveau 3 en 4 bij vaardigheden: kan signalen herkennen van sociale problematiek waaronder huiselijk geweld, seksueel misbruik en kindermishandeling en actie ondernemen volgens wet- en regelgeving en het beleid/protocol van de organisatie.

Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie

In het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie van 7 juli 2010 (Staatsblad 298) zijn basisvoorwaarden opgenomen voor de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

Enkele belangrijke bepalingen hieruit zijn:

- Voorschoolse educatie omvat per week ten minste vier dagdelen van ten minste 2,5 uur per week of per week ten minste 10 uur aan activiteiten gericht op het stimuleren van ontwikkelingsdomeinen.

- Wanneer voorschoolse educatie wordt gegeven dient er minimaal een beroepskracht per acht kinderen aanwezig te zijn. Er mogen maximaal 16 kinderen in de groep zitten.

- De beroepskrachten moeten geschoold zijn op niveau PW-3. Binnen deze opleiding moet minimaal 1 module over het verzorgen van voorschoolse educatie zijn gevolgd. Als een pedagogisch medewerker dat niet in de initiële opleiding heeft gehad is zij aangewezen op nascholing. Als voldoende opleiding geldt een bewijs dat met gunstig gevolg scholing is afgerond, specifiek gericht op het vroegtijdig bestrijden van achterstanden bij jonge kinderen of het werken met voor- en voerschoolse educatieprogramma's.

- Voor de voorschoolse educatie wordt een programma gebruikt waarin op gestructureerde en samenhangende wijze de ontwikkeling wordt gestimuleerd op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal emotionele ontwikkeling. OCW schrijft geen voorschoolse programma's voor, maar wijst wel op het belang van werken met evidence based programma's.

Wet Primair Onderwijs

Vanwege een aanpassing in de Wet Primair Onderwijs zijn basisscholen per 1 augustus 2007 verplicht om van 07.30 tot 18.30 uur de mogelijkheid tot buitenschoolse opvang te bieden (indien een of meer ouders/vervangende opvoeders dat wensen). Dit geldt zowel voor de schoolweken als voor de vakantieperiodes. Hierdoor ontstaan 'dagarrangementen' voor kinderen: een samenhangend aanbod (doorlopend van 's ochtends tot 's avonds) van opvang, onderwijs, overblijf, sport-, welzijns- en culturele activiteiten. Door de ontwikkeling van dagarrangementen ontstaan er voor werknemers steeds vaker zogenaamde combinatiefuncties: hierin kan een persoon meerdere functies uitoefenen in kinderopvang, sport en onderwijs. Zo is er bijvoorbeeld de combinatiefunctie van onderwijsassistent en groepsleidster in de naschoolse opvang. In dit kader bestaat de regeling 'Dagarrangementen en Combinatiefuncties'.

Eisen met betrekking tot passend onderwijs

De invoering van passend onderwijs in 2011 betekent dat scholen primair verantwoordelijk worden voor het aanbieden van geschikt onderwijs en dat reguliere scholen hun aanbod zullen variëren en diversifiëren. In toenemende mate worden leerlingen met een beperking (Downsyndroom, dyslexie, autisme en ook leerlingen met beperkingen op het gebied van horen en zien) opgevangen in een reguliere setting. Dit betekent dat de onderwijsassistent moet beschikken over kennis op een praktisch niveau over beperkingen als bijvoorbeeld dyslexie en autisme en aangepaste instructie- en didactische methoden voor deze leerlingen/deelnemers. Tevens moeten onderwijsassistenten enige kennis hebben van de professionele (zorg)infrastructuur waar scholen een plaats in hebben.

Impuls brede school

Overeenkomst 'Impuls brede school', waarin afspraken worden gemaakt over de realisatie van 2500 combinatiefuncties. De overeenkomst is gesloten tussen staatssecretaris Dijkzwa (OCW), staatssecretaris Bussemaker (VWS), Vereniging van Nederlandse Gemeenten, onderwijsorganisaties, Cultuurfundering en sportkoepel NOC*NSF.

Ontwikkelingen in de beroepsuitoefening

Ontwikkelingen in de kinderopvang

- Opvang van kinderen met beperkingen in de reguliere opvang is een trend die eind jaren 90 is ingezet. Inmiddels is deze trend wel ingedaald, maar nog niet structureel geworden. Van de pedagogisch medewerker vraagt het opvangen van deze kinderen dat zij openstaat voor de specifieke vraag van het kind, het verkrijgen van specifieke kennis en vaardigheden en inzet van extra tijd en aandacht. Ook zal de pedagogisch medewerker gesprekken met de ouders/vervangende opvoeders voeren over de problematiek van hun kind.

- Nog steeds is er een ontwikkeling gaande naar meer Brede Scholen. De 'Brede School' is een netwerk van verschillende voorzieningen voor jeugd. Zo'n netwerk, met de school als spil, stimuleert de ontwikkeling van kinderen en jongeren van 4 tot 18 jaar. Naast onderwijs kan het netwerk bestaan uit welzijnswerk, sportorganisaties en organisaties voor kunst en educatie, peuterspeelzalen, kinderopvang, gezondheidszorg, maatschappelijk werk, bibliotheken en jeugdzorg. Het werken binnen een Brede School vraagt van de pedagogisch medewerker een ruime blik en samenwerking en afstemming over de grenzen van haar eigen organisatie heen.

Ontwikkelingen m.b.t. de onderwijsassistent

Momenteel is de arbeidsmarkt onvoorspelbaar en fluctuerend hetgeen kan leiden tot nieuwe onderwijsontwikkelingen of andere onderwijsorganisaties. Dit kan gevolgen hebben voor de manier waarop onderwijsassistenten ingezet worden in de organisatie of voor hun takenpakket. Steeds meer blijkt dat onderwijsassistenten aan een team worden gekoppeld. Dit levert ook een andere

werkwijze en takenpakket op dan wanneer de onderwijsassistent werkt met één vaste leraar. De onderwijsassistent moet steeds meer kunnen werken met computers en computerprogramma's. In de beroepsbekwaamheid wordt het werken in en met een elektronische leeromgeving steeds belangrijker.

Welzijn Nieuwe Stijl

De WMO is al vier jaar van kracht en heeft de volgende doelen:

- Burgers weten zich beschermd, zijn zelfredzaam, maatschappelijk actief en zorgen voor elkaar.
- De sociale samenhang en betrokkenheid neemt toe.
- Mensen met een beperking, zo nodig met een steuntje in de rug, redden zich in en om het huis en blijven langer zelfstandig wonen en meedoen in de maatschappij. Zij geloven meer in eigen kracht en leunen minder op de overheid en professionals.

Met de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) is het welzijnswerk weer in beeld gekomen. Dit vraagt van gemeenten, instellingen en burgers een meer gemeenschappelijke, vraaggerichte, resultaatgerichte en efficiëntere aanpak. Om deze aanpak een impuls te geven start het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en werkgeversorganisatie MOgroep Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening (W&MD) 'Welzijn nieuwe stijl'. Vooral de (sturings)relatie tussen gemeenten, welzijnsinstellingen en de verbetering van de kwaliteit en professionaliteit van het welzijnswerk kunnen een extra positieve impuls geven aan het bereiken van de doelen van de WMO.

Voor verbetering van de kwaliteit en professionaliteit van de betrokkenen zijn de volgende bakens om richting aan het handelen te geven opgesteld:

1. Gericht op de vraag achter de vraag.
2. Gebaseerd op de eigen kracht van de burger.
3. Direct er op af.
4. Formeel en informeel in optimale verhouding.
5. Doordachte balans van collectief en individueel.
6. Integraal werken.
7. Niet vrijblijvend en resultaatgericht.
8. Gebaseerd op ruimte voor de professional.

5. Beroepsvereisten

Voor de kwalificatie Pedagogisch medewerker kinderopvang is de volgende wettelijke beroepsvereiste van toepassing:

Een beroepskracht beschikt over een bewijsstuk waaruit blijkt dat hij:

- a. de Nederlandse taal voor de deelvaardigheden gesprekken voeren, luisteren en spreken beheerst op ten minste niveau B2 van het Europees Referentiekader voor Talen, of
- b. de Nederlandse taal voor de mondelinge taalvaardigheid beheerst op ten minste niveau 3F als bedoeld in bijlage 1 bij het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen.

De eisen aan het minimum taalniveau voor beroepskrachten treden in werking met ingang van 1 januari 2023.

Bron: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2017-49278.html>

6. Bijzondere vereisten

Pedagogisch medewerker kinderopvang

Nee

Gespecialiseerd pedagogisch medewerker

Nee

Onderwijsassistent

Nee

7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen

Engels is onderdeel van de beroepsuitoefening van de onderwijsassistent. Engels is zowel in het basisonderwijs als in het voortgezet onderwijs en de BVE een regulier vak. Engels is daarom als onderdeel van de beroepskwalificering opgenomen. Voor gesprekken voeren, spreken en schrijven worden om die reden hogere eisen gesteld aan de beheersing van het Engels dan de generieke eisen (B1 ipv. A2).

Onderwijsassistent

Engels					
	Luisteren	Lezen	Gesprekken voeren	Spreeken	Schrijven
C2					
C1					
B2					
B1	x	x	x	x	x
A2	x	x	x	x	x
A1	x	x	x	x	x

8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs

Het diploma pedagogisch medewerker geeft recht op doorstroom naar de opleiding Gespecialiseerd pedagogisch medewerker alsook naar andere mbo-opleidingen op niveau 4, zoals bijvoorbeeld Persoonlijk begeleider gehandicaptenzorg, Persoonlijk begeleider specifieke doelgroepen, Sociaal-cultureel Werker, Onderwijsassistent, Sociaal-maatschappelijk dienstverlener, Verpleegkundige of Praktijkopleider.

Met een diploma gespecialiseerd pedagogisch medewerker is doorstroming mogelijk naar hbo opleidingen, bijvoorbeeld de opleiding Sociaal Pedagogische Hulpverlening, Pedagogiek, Cultureel Maatschappelijke Vorming, Pabo of Maatschappelijk Werk en Dienstverlening.

Een gediplomeerd onderwijsassistent kan doorleren voor leraar, bijvoorbeeld via de pabo of een lerarenopleiding, indien voldaan wordt aan de instroomeisen. Voor toelating tot de pabo worden eisen gesteld aan het beheersingsniveau van taal, rekenen, geschiedenis, aardrijkskunde, natuur en techniek. Een gediplomeerd onderwijsassistent kan ook doorstromen naar andere Sociaal Agogische opleidingen in het HBO zoals Sociaal Pedagogische Hulpverlening, Pedagogiek, Cultureel Maatschappelijke Vorming of Maatschappelijk Werk en Dienstverlening.

9. Onderhoudsagenda

Onderwerp	Actie	Wie	Wanneer
Onderhoud kd's	Monitoren en zo nodig actie ondernemen/initiëren van visie, trends, wetenschap en ontwikkelingen in de beroepsuitoefening en op de arbeidsmarkt en dit jaarlijks plaatsen in onderhoudsperspectief	Sectorkamer Zorg, welzijn en sport	2014-2020
Ontwikkelingen beroepenstructuur en bcp's	Nieuwe bcp's en geactualiseerde bcp's worden aangeleverd door sociale partners	Sociale partners	2014-2020
Actualisatie kwalificatiestructuur en kwalificatiedossiers	Op basis van nieuwe en/of geactualiseerde bcp's worden kwalificatiedossiers aangepast	Sectorkamer zorg, welzijn en sport	2014-2020
Technologische ontwikkelingen	Doorvertaling van technologische ontwikkelingen naar kd's, keuzedelen en servicedocumenten	Sectorkamer zorg, welzijn en sport	2014-2020
Algemene wet- en regelgeving	Monitoring algemene wet- en regelgeving. Zo nodig gevolgen in kd's doorvoeren.	Sectorkamer zorg, welzijn en sport	2014-2020
Uitvoerbaarheid kwalificatiedossiers	Onderzoek naar uitvoerbaarheid van kwalificatiedossiers voor het werkveld en onderwijs	Sectorkamer zorg, welzijn en sport	2014-2020
Uitvoerbaarheid keuzedelen	Onderzoek naar uitvoerbaarheid van keuzedelen voor het werkveld en onderwijs	Sectorkamer zorg, welzijn en sport	2014-2020
Actuele thema's	Inspelen op actuele thema's zoals doelmatigheid en bpv i.r.t kwalificatiedossiers en kwalificatiestructuur	Sectorkamer zorg, welzijn en sport	2014-2020

10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie

Categorie	Kruis aan welke categorie van toepassing is :	Omschrijving
Categorie 1: Nieuw dossier		Dit dossier zat voorheen niet in de kwalificatiestructuur. Nadere toelichting is niet nodig.
Categorie 2: Nieuwe elementen		Dit betreft sterk gewijzigde dossiers waarop de Toetsingskamer een ingangstoets heeft uitgevoerd. Er is sprake van nieuwe of samengevoegde kwalificaties, certificeerbare eenheden, bcp's, etc. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 3: Wijzigingen	x	Er zijn zaken gewijzigd in een bestaand dossier. Bijvoorbeeld inhoudelijke wijzigingen in de kerntaakbeschrijving of de werkprocessen. Ook kleinere wijzigingen, zoals het toevoegen van matrices voor rekenen/wiskunde, het herstellen van spelfouten, herformuleringen die geen betekenisverschillen inhouden en beperkte tekstuele wijzigingen vallen hieronder. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 4: Ongewijzigd		Dossier is volledig ongewijzigd. Nadere toelichting is niet nodig.

Het kwalificatiedossier pedagogisch werk (gewijzigd 2018) is ten opzichte van de vorige versie aangepast op de wet IKK. In de kwalificatie Pedagogisch medewerker kinderopvang zijn de taaleisen opgenomen om te voldoen aan de taaleis 3F. Bij het onderdeel Vakkennis en Vakvaardigheden zijn de volgende 3 items toegevoegd:

- kan spreken op taalniveau 3 F
- kan luisteren op taalniveau 3F
- kan gesprekken voeren op taalniveau 3F

11. Betrokkenen

Inhoudsdeskundigen kwalificatiedossier 2018

Werkveld- en onderwijspartners uit de sectorkamer Zorg, welzijn en sport hebben de aangegeven verandering (taaleis 3F) gevalideerd op advies van het marktsegment Zorg en welzijn. De samenstelling van het marktsegment Zorg en welzijn en de sectorkamer Zorg, welzijn en sport is te vinden op www.s-bb.nl.

12. Verblijfsduur 4 jarig

Niet van toepassing voor dit dossier.

13. Aanvullende informatie

Verklaring omtrent gedrag (VOG)

Een Verklaring omtrent gedrag (VOG) is vereist bij indiensttreding in kinderopvang en onderwijs en veel overige organisaties waar gewerkt wordt met kinderen of jeugdigen.

14. Certificaten

N.v.t.